

УДК 336.1
UDC 336.1

БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА ЯК БАЗОВА СКЛАДОВА ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ

Бабич Л.М., кандидат економічних наук, Національний транспортний університет, Київ, Україна

BUDGETS AS BASIC COMPONENTS OF FINANCIAL PLANNING

Babych L.M., Ph.D., National Transport University, Kyiv, Ukraine

БЮДЖЕТНАЯ ПОЛИТИКА КАК БАЗОВАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ ФИНАНСОВОГО ПЛАНИРОВАНИЯ

Бабич Л.Н., Национальный транспортный университет, Киев, Украина

Постановка проблеми. Однією із найважливіших якісних характеристик бюджету є його реалістичність, що досягається за умов розробки головного фінансового плану на основі необхідних, створених державою, економічних, правових та організаційних засад щодо оптимізації розподільчих процесів між ланками бюджетної системи у взаємозв'язку із удосконаленням організації бюджетного процесу. Саме такі завдання сьогодні і мають вирішуватись бюджетною політикою як системою науково-обґрунтованих і законодавчо визначених засад та заходів щодо удосконалення взаємодії між різними складовими бюджету, збалансування його параметрів з урахуванням бюджетних пріоритетів та необхідного ресурсного забезпечення виконання державою та місцевими органами влади своїх функцій.

Враховуючи, що бюджетна політика трансформується через реалізацію її головної мети – забезпечення гідного життєвого рівня населення – і досягається з урахуванням стратегічних завдань економічної політики країни, очевидно, що варто постійно проводити пошук нового, більш поглибленого обґрунтування її змісту і ролі, базуючись на тому, що у кожній країні розробка напрямів і завдань бюджетної політики, як правило, пов'язується із формуванням в рамках регламенту бюджетного процесу щодо етапів фінансового планування власного бюджетного фонду країни, а завдяки централізації відповідних коштів у даному фонді – врешті, створюється фінансове забезпечення для постійного пошуку механізмів подальшого розвитку притаманній саме цій країні моделі фінансових відносин.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Про важливість дослідження засад бюджетної політики неодноразово зазначалось у наукових працях Василика О.Д. і Павлюк К.В. [10], Федосова В.М., Юрія С.І. [8] та інших. Значним є науковий доробок українських вчених, які досліджують проблеми розробки ефективної бюджетної політики: Бабич Л.М. [7], Варналій З.С. [9], Єрмошенко М.М., Єрохін С.А. [11], Фрич А.О. [13], та багато інших. Так, відомий фахівець з фінансів О.Д. Василик в свій час підкреслював, що "науковий підхід до розробки бюджетної політики, знання і вивчення всіх чинників передбачають її відповідність законам суспільного розвитку, постійне врахування теоретичних положень і висновків бюджетної теорії. Порушення ж цієї важливої вимоги призводить до великих втрат в економіці" [10, с.54].

Метою даної наукової роботи є вивчення ключових засад сучасної бюджетної політики та окреслення шляхів щодо підвищення її ролі як невід'ємного базису фінансового планування у складанні реалістичних бюджетів з акцентом на ключові пріоритети розвитку, що, врешті, разом слугуватиме підґрунтям у поетапному формуванні бюджетної моделі держави.

Виклад основного матеріалу. В Україні розробка бюджетної політики проводиться відповідно до положень Бюджетного кодексу України, прийнятому у 2001 році, а в останній час – дещо оновленому – у зв'язку з внесенням, переважно у 2010 році, і в наступних роках ряду змін та доповнень. Проте, на сьогодні Бюджетний кодекс – вже не можна охарактеризувати як єдиний комплексний документ з питань бюджету, адже він доповнюється положеннями чинних законів, що, передусім, визначають формування доходів зведеного бюджету – це Податковий кодекс України; регулюють міжбюджетні відносини на різних рівнях бюджетної системи. – зокрема це Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" та інші; а також регламентують бюджетний процес – це Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» [1;2;4;12].

Базовим же підґрунтям щодо розробки бюджетної політики в Україні поки залишається, ст. 33 Бюджетного кодексу України, відповідно до якої Міністерство фінансів України спільно з іншими центральними органами виконавчої влади розробляє проект Основних напрямків бюджетної політики на наступний бюджетний період, який незмінно має ґрунтуватися на основних показниках економічного та соціального розвитку та на основних завданнях бюджетної політики. Серед останніх, зокрема, зазначені завдання щодо граничного обсягу дефіциту (профіциту) державного бюджету, частки прогнозного річного обсягу валового внутрішнього продукту, що перерозподіляється через зведений бюджет України, граничного обсягу державного боргу і граничного обсягу надання державних гарантій, встановлення розміру мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму та рівня його забезпечення, а таких загального обсягу державних капітальних вкладень, тощо. По суті, ці головні параметри бюджетної політики вибудовуються на основі завдань Державної програми економічного і соціального розвитку України, щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України, Програми діяльності Кабінету Міністрів та інших державних програм, зокрема, Стратегії сталого розвитку «Україна — 2020», ґрунтуються також на положеннях програм співпраці з МВФ та з іншими міжнародними фінансовими організаціями і в подальшому у вигляді критеріальних показників – індикаторів трансформуються у проекті Державного бюджету України на наступний бюджетний рік.

Досвід показує, що щорічна розробка документів стосовно Основних напрямів бюджетної політики, або так званих бюджетних резолюцій стала необхідною правовою базою, що впродовж більш ніж двох десятиліть забезпечувала вихідні умови і правила реалізації поступово запроваджуваних перетворень у бюджетній політиці України, сприяла удосконаленню процесів формування, розподілу та перерозподілу фінансових ресурсів через бюджетну систему. У цих документах, як правило, розставлялися основні акценти стосовно джерел формування доходів, визначалися основні орієнтири бюджетних витрат в контексті завдань бюджетної політики та окремі напрямки щодо їх реалізації.

Водночас в останні роки мали місце окремі випадки, коли документи щодо бюджетної політики не проходили всі етапи формування і процедури затвердження, зокрема, йдеться про 2015 та 2016 роки, за яких вони та і не набули статусу Постанови Верховної Ради « Про основні напрями бюджетної політики на відповідний рік», зупинившись лише на стадії затверджених Кабміном відповідних проектів [5,6]. З одного боку, це можна пояснити певним послабленням через ведення військових дій на Сході країни уваги вищого законодавчого органу щодо бюджетної політики країни, а з іншого – як вважають окремі фахівці, не повною відповідністю змісту зазначеного документу сучасним вимогам щодо розробки проектів бюджетів [9, с.107].

Таким чином, з різних причин, але ж виникла необхідність подальшого удосконалення чинних документів щодо бюджетної політики як з точки зору їх формату та структури, так і включення до них додаткових положень, в тому числі і розширення кола показників індикаторів, що визначатимуть орієнтири бюджетної політики на перспективу[7]. Зокрема, йдеться про основні критеріальні показники, які мають слугувати орієнтирами успішної бюджетної політики у фінансовому забезпеченні національних інтересів та основних функцій держави, їх перелік наводиться у таблиці 1.

Таблиця 1 – Критеріальні показники-індикатори успіху бюджетної політики України

№ п/п	Показники	Частка у ВВП, %
1	Дефіцит сектору загальнодержавного управління	≥3,0
2	Частка перерозподілу ВВП через зведений бюджет	≤30,0
3	Частка доходів місцевих бюджетів у доходах зведеного бюджету,	≤40,0
4	Державний і гарантований державою борг	≥60,0
5	Частка податкового навантаження у ВВП	≤20,0
6	Частка надходжень від прямих податків у ВВП	≤10,0
7	Частка інвестиційних видатків зведеного бюджету у ВВП	≤5,0
8	Частка видатків державного бюджету на фінансування науки у ВВП	≤1,7

Як показав досвід останніх років, при розробці бюджетної політики урядом враховувались переважно перші три показники-індикатори, виходячи із необхідності: дотримання рівня дефіциту бюджету щодо вимог міжнародних фінансових організацій при обґрунтуванні можливості надання кредитів своїми коштами; забезпечення тенденції з поступового(на відміну від провідних європейських країн) зменшення частки перерозподілу ВВП через доходи зведеного та державного

бюджету, а також просування завдань бюджетної децентралізації з розширення повноважень місцевих органів щодо формування ресурсної бази доходів місцевих бюджетів. Решта ж показників-індикаторів і особливо ті, що торкаються проблем фінансової безпеки, а саме – критичної межі державного боргу, яку вже «подолано», адже борг на сьогодні сягнув 70% від ВВП; окремих аспектів податкового навантаження, інвестицій в інновації, в наукову сферу, чітко не оговорювались ні у програмних документах, ні у бюджетних резолюціях. Врешті, склалась тенденція зменшення частки податкового навантаження, як результат зниження (крім видатків на оборону) державних видатків у обсягах ВВП, в тому числі і на фінансування інвестицій, та наукових досліджень. І, хоча, як і раніше визнається, що наука – це унікальний компонент не лише гуманітарної сфери, а і економіки країни в цілому, а, отже, рівень бюджетної підтримки щодо фінансування науки – це інвестиція в економічне завтра України, частка видатків державного бюджету на фінансування науки щодо ВВП складає лише 0,2–0,3% замість мінімального рівня 1,7%, як це передбачено чинним законодавством [3]. Звідси висновок: щорічне обґрунтування на зразок розвинених європейських країн параметрів показників-індикаторів розподільчих і перерозподільчих процесів через складові бюджету з акцентом щодо зростання податкових надходжень переважно від прямого оподаткування, пріоритетного державного фінансування інноваційних процесів, оптимізації збалансування бюджету разом із поступовим зменшенням боргових зобов'язань, тощо, має слугувати орієнтирами з основних завдань бюджетної політики в контексті побудови фінансової моделі України. Що ж стосується, зокрема, бюджетних витрат на науку та на реалізацію державних інноваційних проектів то такі витрати варто визнати першим контрольним виміром курсу на інноваційний розвиток держави. Зрозуміло, що забезпечити фінансування науки в повному обсязі за рахунок державного бюджету, коли значна частина видатків виділяється сьогодні на оборону, поки ще не видається реальним, проте необхідно невідкладно створювати умови для відліку нормального фінансування вітчизняної фундаментальної та прикладної науки. Ігнорування ж цих завдань в поєднанні з інвестиційною складовою можна вважати суттєвим фактором ризику щодо формування реалістичних бюджетів принаймні у найближчому періоді, адже обмеженість бюджетних інвестицій у ці важливі напрями не забезпечить належного зростання темпів розвитку економіки України і негативно впливатиме на її конкурентоспроможність [13].

Таким чином, такі провідні складові економічному розвитку як наукова сфера та інноваційно-інвестиційні процеси, вимагають все більшої уваги і достойного фінансового забезпечення з боку держави, що і слід розглядати одним з чи не найголовніших пріоритетів сучасної бюджетної політики. До інших, не менш важливих складових, що надають поштовх у розвитку економіки і соціальної сфери, неодмінно слід відносити пріоритетне забезпечення коштами бюджетного фонду держави малого і середнього бізнесу у формуванні доданої вартості, додаткових робочих місць, гідного рівня оплати праці, податкових надходжень до бюджетів тощо, а подруге, фінансове забезпечення реформ у медичній галузі як основи проведення соціальної політики країни.

Принагідно зазначити, що Бюджетним Кодексом не передбачені положення щодо розробки і відображення пріоритетів як системи першочергових заходів у сфері бюджету на відповідний період. З метою усунення цього недоліку чинного бюджетного законодавства, пропонується у ч.4 ст.33 п.3 висвітлити у такій редакції: «пріоритети бюджетної політики», а наступні за ним пункти подати у новій послідовності. При цьому важливо враховувати, що формування пріоритетів бюджетної політики повинно відповідати наступним вимогам:

- метою пріоритетів має бути вирішення найскладніших і найгостріших проблем економічного розвитку країни лише за рахунок бюджетних коштів;
- пріоритети мають бути кількісно обмеженими, щоб запобігати розпорощенню наявних бюджетних ресурсів, мати чіткий кількісний орієнтир;
- пріоритети бюджетної політики повинні мати довгостроковий характер і щорічно уточнюватися у період розробки бюджету на наступні періоди;
- реалізація пріоритетів має передбачати наступність і послідовність – у разі недосягнення мети у поточному бюджетному році завдання мають продовжуватись з урахуванням нових економічних обставин на наступні періоди;
- обрахованість пріоритетів бюджетної політики здійснюється у вигляді кошторису до кожної бюджетної програми;
- пріоритети бюджетної політики мають визначатись у складі основних напрямів бюджетної політики на наступні бюджетні періоди, відповідати засадам фінансового планування економічного і соціального розвитку України на довгостроковий період і визначатись в законі про Державний бюджет України на відповідний рік [11, с. 22].

З урахуванням сучасного стану економіки, можна було б виділити наступні, на наш погляд, актуальні на сьогодні пріоритети сучасної бюджетної політики, які доцільно було б обґрунтувати відповідними розрахунками при формуванні проекту постанови про Основні напрями бюджетної політики на 2018 рік з подальшим включенням до проекту бюджету:

- державна фінансова підтримка інноваційного розвитку економіки шляхом забезпечення якісно нової науково-технічної бази для середньої і вищої освіти, розвитку науки та інноваційної діяльності;
- державна фінансова підтримка розвитку малого і середнього бізнесу;
- державна фінансова підтримка щодо запровадження реформ у сфері охорони здоров'я.

В цілому ж реалізація цих та інших завдань бюджетної політики потребує також визначення якісних та кількісних індикаторів, за якими можна вимірювати відповідність щодо реалістичності їх виконання і паралельно оцінювати з цих питань діяльність Уряду у часі, що нерозривно пов'язана з регламентними процедурами, визначеними бюджетним законодавством стосовно бюджетного процесу[9]. В даному аспекті у пунктах 1-3 ст. 33 Бюджетного Кодексу зокрема йдеться про те, що Міністерство фінансів України має подавати проект Основних напрямків бюджетної політики на наступний бюджетний період на розгляд до Кабінету міністрів України не пізніше 20 березня року, що передує плановому, який у свою чергу, має схвалити цей документ не пізніше 1 квітня року, що передує плановому, і у триденний строк подати до Верховної Ради України, яка не пізніше 30 квітня має даний документ розглянути і затвердити відповідною постановою[1,4].

Як показав досвід фінансового планування в Україні, строки прийняття Верховною Радою Закону України "Про державний бюджет", вимоги до яких на сьогодні визначаються Регламентом Верховної Ради України, безумовно мають узгоджуватись із визначеною датою прийняття Постанови Верховної Ради "Про основні напрями бюджетної політики", але першочергово – із строками затвердження Державної програми економічного і соціального розвитку України на плановий період, що, в свою чергу, є підґрунтям щодо реалістичних бюджетних показників в системі фінансового планування.

Для проведення ефективної роботи в контексті реалізації завдань бюджетної політики залишається актуальним питання щодо поновлення в чинній редакції Бюджетного кодексу України 11-го принципу щодо побудови бюджетної системи, який визначає забезпечення дисциплінарної відповідальності всіх учасників бюджетного процесу за виконання своїх обов'язків і повноважень, а також, бюджетних призначень відповідно до закону про державний бюджет та рішень про місцеві бюджети. Такий принцип варто було б не лише зберегти з огляду на необхідність дотримання фінансової дисципліни серед усіх розпорядників бюджетних коштів та розробників завдань і напрямів бюджетної політики країни, а і доповнити його зміст контрольними діями з метою посилення відповідальності за прийняті рішення щодо виконання затверджених у фінансовому плані країни заходів та показників.

До інших важливих умов, що забезпечуватимуть ефективну реалізацію завдань бюджетної політики, необхідно віднести також забезпечення прозорості усього бюджетного процесу, що передбачає відкритість, правдивість і точність використовуваної інформації. Саме тільки за дотримання цих правил, як вважають провідні фахівці, можливо змінити фінансову дисципліну і порядок[8, с.54].

Таким чином, не можна не враховувати, що формування і реалізація тих чи інших завдань бюджетної політики, як провідної складової в системі фінансового планування, слід розглядати в контексті бюджетного процесу, за відповідних етапів якого має відбуватися всебічне науково-методичне обґрунтування прогностичних індикаторів бюджетної політики держави на базі розроблених на перспективу макропоказників економічного і соціального розвитку, а далі – всіх складових проекту Державного бюджету на відповідний плановий рік разом з індикативними показниками Прогнозу Державного бюджету України на наступні за плановим два бюджетні періоди. Звідси-не важно проте до висновку, що бюджетна політика має розроблятися не лише на середньостроковий, а і на довгостроковий період як бюджетна стратегія, оскільки бюджетну політику слід вбачати як діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування, що пов'язана з визначенням стратегічної мети, напрямів, завдань і пріоритетів розвитку бюджетних відносин, досягнення яких забезпечується за допомогою засобів бюджетної тактики. Це означає, що технологія розробки бюджетної політики повинна бути тісно пов'язана з Концепцією економічного і соціального розвитку України на довгострокову перспективу, що потребує обґрунтування арсеналу важелів бюджетного впливу на хід її реалізації з відповідним відображенням у чинному бюджетному законодавстві. В зв'язку з цим, видається можливим на зразок таких країн, як наприклад, Швейцарія, Німеччина,

Франція, обґрунтувати в Конституції України основні засади щодо побудови бюджетної політики на довгостроковий період, що були б зорієнтовані на взаємоузгодження технології розробки бюджетної політики із Концепцією економічного і соціального розвитку України [7]. Зрозуміло, що тут неможливо обійтись чинними засадами планування і бюджетної політики, а слід і надалі поглиблювати дослідження в аспекті більш детального вивчення всіх аспектів фінансового планування у взаємозв'язку з системою прогнозування економічного і соціального розвитку країни.

Висновки та пропозиції. Таким чином, на сьогодні у системі засад формування напрямів та завдань бюджетної політики України є вже значний арсенал засобів фінансового планування, за допомогою яких можна здійснювати управління в бюджетній сфері, спираючись на відповідні прогнозні розрахунки. Однак через відсутність активної позиції з боку держави щодо подальшого розвитку засад бюджетної політики, неважко передбачити що, дієвим інструментом ще певний час залишатиметься документ «Про основні напрями бюджетної політики на відповідний рік», розробка фінансовими органами і інституціями якого забезпечуватиме підґрунтя для формування головного фінансового плану країни. На сьогодні ж варто дещо переглянути і сам зміст, і алгоритм, і терміни розробки цього важливого документу, відповідно, визнавати його позитивну роль в системі фінансового планування. Очевидно що на період до набуття чинності нового бюджетного законодавства (якщо таке буде створено) постанову «Про основні напрями бюджетної політики» варто розглядати як першооснову щодо обґрунтування пріоритетних бюджетних завдань і основних критеріальних показників-індикаторів на плановий період, виходячи із тих передбачуваних напрямів, що попередньо визначаються стратегічними документами розвитку економіки на перспективу – це, з одного боку, а з іншого – в контексті логічного взаємозв'язку і взаємодії процесів щодо системи фінансового планування і прогнозування. З урахуванням того, що у провідних розвинених країнах планування бюджету здійснюється на багаторічній основі, а далі бюджетні показники підлягають щорічному перегляду, доцільно і в Україні формувати параметри бюджетної політики як на середньострокову (на 3 роки), так і довгострокову (на 5 і більше років) перспективу, базуючись на бюджетній стратегії, що розроблятиметься, наприклад, на період 10,20 і більше років.

Важливим і дієвим кроком на шляху до практичного застосування бюджетної стратегії стало б довгоочікуване прийняття Закону України «Про державне стратегічне планування». Проте, для більш поглибленого обґрунтування планових завдань бюджетної політики як базової складової фінансового планування та прогнозування, варто було б, спираючись на проект вказаного закону, розробити законопроект щодо засад формування єдиної бюджетної політики, ключові положення якого відобразити у Конституції України і на цій основі створити «Концепцію бюджетної політики на довгостроковий період».

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Бюджетний кодекс України № 763-VII від 01.09.2016р.
2. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" № 28097 від 21.05.1997року.
3. Закон України "Про наукову і науково-технічну діяльність" № 848-VIII від 2015 року.
4. Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» № 1861-VI від 10.02.2010р.
5. Проект Постанови Верховної Ради України «Про Основні напрями бюджетної політики на 2015 рік», Розпорядження КМУ «Про схвалення проекту основних напрямів бюджетної політики на 2015 рік» від 16 квітня 2014р. № 385-р.
6. Проект Постанови Верховної Ради України «Про Основні напрями бюджетної політики на 2016 рік», Розпорядження КМУ «Про схвалення проекту основних напрямів бюджетної політики на 2016 рік» від 09 квітня 2015р. № 2623-р.
7. Бабич Л.М. Особливості формування сучасної бюджетної політики //Актуальні проблеми економіки, 1(139) 2013, с. 133-142.
8. Бюджетна система: підручник / за наук.ред. В.М.Федосова, С.І.Юрія. – К.: Центр учб.лит-ри. Тернопіль. Економ.думка, 2012. – 871с.
9. Варналій З.С. Бюджетний процес в Україні: стан та проблеми інституційного забезпечення [монографія]/З.С.Варналій та ін.- Полтава: Полавський НТУ, 2014-271с.
10. Василик О.Д. Бюджетна система України: [підручник]/ О.Д.Василик, К.В.Павлюк. – К.: Центр навчальної літератури, 2004.-544с.
11. Засади формування бюджетної політики держави: Наук.монографія / М.М.Єрмошенко, С.А.Єрохін, Л.М. Бабич та ін. / За наук.редакцією д.е.н., проф. М.М. Єрмошенка. – К.: НАУ, 2003. – 284с.
12. Податковий кодекс: про всі зміни/(Андрусь О., Войтенко Т., Кавторєва Я. та ін.) – Х: Фактор, 2011. – 160с.

13. Фрич А.О., Кіндратяк У.Т. Особливості бюджетної політики в умовах інтеграційних перетворень// Науковий вісник Херсонського державного університету, Випуск 10, ч.2, 2015. С.154-158.

REFERENCES

1. The Budget Code of Ukraine № 763 from 01.09.2016r-VII. (Ukr)
2. Law of Ukraine "On the State Budget of Ukraine for 2016" number 928-VII of 25.12.2015r. (Ukr)
3. The Law of Ukraine "On scientific and technical activity" № 848-VIII of 2015. (Ukr)
4. The Law of Ukraine "On the Verkhovna Rada of Ukraine» № 1861-VI dated 10.02.2010r. (Ukr)
5. Draft Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine "On budget policy guidelines for 2015," CMU "On approval of the draft budget policy guidelines for 2015" dated 16 April 2014. № 385-p. (Ukr)
6. Draft Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine "On budget policy guidelines for 2016," CMU "On approval of the draft budget policy guidelines for 2016" dated 9 April 2015. № 2623-p. (Ukr)
7. Babich L.M. Features of the formation of the modern fiscal policy // Actual problems of Economics, 1 (139) 2013, p. 133–142. (Ukr)
8. The budget system: the textbook / under nauk.red. V.M.Fedosova, S.I.Yuriya. – K. : Center uchb.lyt-ri. Ternopil. Ekonom.dumka, 2012. – 871s. (Ukr)
9. Varnaliy Z.S. The budget process in Ukraine: state and problems of institutional support [monograph]/ Z.S.Varnaliy and inshi.– Poltava: Polavskyy NTU, 2014 –271s. (Ukr)
10. Vasylyk O.D. The budget system of Ukraine [textbook] / O.D.Vasylyk, K.V.Pavlyuk. – K. : Center of educational literature, 2004.-544p. (Ukr)
11. The principles of forming the state budget policy: Nauk.monohrafiya / M.M.Yermoshenko, SA Erokhin, L.M. Babich and others. / By nauk.redaktsiyeyu Economics, Professor. M.M. Yermoshenko. – K.: NAU, 2003. – 284s. (Ukr)
12. Frych A.A., Kindratyak U.T. Features fiscal policy in terms of integration transformations // Scientific Bulletin of Kherson State University, Volume 10, Part 2, 2015. S.154-158. (Ukr)

РЕФЕРАТ

Бабич Л.М. Бюджетна політика як базова складова фінансового планування / Л.М. Бабич // Вісник Національного транспортного університету. Серія «Економічні науки». Науково-технічний збірник. – К. : НТУ, 2016. – Вип. 3 (36).

Стаття присвячена обґрунтуванню наукових та організаційних підходів щодо формування бюджетної політики в контексті стратегічних завдань економічного і соціального розвитку.

Об'єкт дослідження – нормативно-правове забезпечення бюджетної політики держави в системі фінансового планування.

Мета роботи – окреслення шляхів щодо підвищення ролі бюджетної політики як невід'ємного базису фінансового планування у складанні реалістичних бюджетів.

Метод дослідження – теоретичне обґрунтування процесів фінансового планування.

Завдання щодо формування реалістичних бюджетів вимагають обґрунтування планових параметрів бюджету на всіх стадіях фінансового планування, починаючи з основних прогнозних макроекономічних показників та критеріальних індикаторів бюджетної політики. В статті узагальнені питання ролі і місця бюджетної політики в системі фінансового планування, запропоновано систему критеріальних показників-індикаторів щодо оцінки успіху бюджетної політики. Запропоновано також запровадження змін до чинного бюджетного законодавства та розробка окремих законодавчих документів.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА, БЮДЖЕТНЕ ЗАКОНОДАВСТВО, КРИТЕРІАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ-ІНДИКАТОРИ УСПІХУ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ, ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ.

ABSTRACT

Babich LM. Fiscal policy as a basic component of financial planning. Visnyk National Transport University. Series «Economic sciences». Scientific and Technical Collection. – Kyiv: National Transport University, 2016. – Issue 3 (36).

The article is devoted to scientific justification and organizational approaches to the formation of the budget policy in the context of the strategic objectives of economic and social development.

Object of study – regulatory support of fiscal policy in the financial planning.

Purpose – to outline ways to increase the role of fiscal policy as an integral basis of financial planning in drafting realistic budgets.

The method of research - theoretical basis of financial planning processes.

The task of forming realistic budgets require justification of planned budget parameters at all stages of financial planning, from the main forecasting macroeconomic indicators and indicators of fiscal policy criterion. The article summarized question the role and place of fiscal policy in the financial planning, the system of criterion performance indicator to assess the success of fiscal policy. An introduction of amendments to the current budget legislation and the development of specific legal instruments.

KEYWORDS: FISCAL POLICY, BUDGET LEGISLATION CRITERIA INDICATORS INDICATORS OF SUCCESS-BUDGET POLVITYKY, FINANCIAL PLANNING.

РЕФЕРАТ

Бабич Л.М. Бюджетная политика как базовая составляющая финансового планирования / Л.Н. Бабич // Вестник Национального транспортного университета. Серия «Экономические науки». Научно-технический сборник. – К. : НТУ, 2016. – Вып. 3 (36).

Статья посвящена обоснованию научных и организационных подходов по формированию бюджетной политики в контексте стратегических задач экономического и социального развития.

Объект исследования- нормативно-правовое обеспечение бюджетной политики государства в системе финансового планирования

Цель работы – обозначение направлений в контексте повышения роли бюджетной политики как неотъемлемого базиса финансового планирования в формировании реалистических бюджетов.

Метод исследования – теоретическое обоснование процессов финансового планирования.

Задачи формирования реалистических бюджетов требуют обоснования плановых параметров бюджета на всех стадиях финансового планирования, начиная с основных прогнозных макроэкономических показателей и критериальных индикаторов бюджетной политики. В статье обобщены вопросы роли и места бюджетной политики в контексте системы финансового планирования, предложено систему критериальных показателей по оценке успешности бюджетной политики, а также внесение изменений в действующее бюджетное законодательство и разработка отдельных новых законодательных документов.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: БЮДЖЕТНАЯ ПОЛИТИКА, БЮДЖЕТНОЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО, КРИТЕРИАЛЬНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ-ИНДИКАТОРЫ УСПЕХА БЮДЖЕТНОЙ ПОЛИТИКИ, ФИНАНСОВОЕ ПЛАНИРОВАНИЕ.

АВТОР:

Бабич Людмила Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент, Національний транспортний університет, доцент кафедри «Фінанси, облік і аудит», e-mail: fin2006@ukr.net, тел.. +380972727535, Україна 01010, м. Київ, вул.. Суворова 1, к. 424

AUTHOR:

Lyudmila Babych, PhD, Associate Professor, National Transport University, Associate Professor of "Finance, accounting and audit», e-mail: fin2006@ukr.net, tel. 380 972 727 535, Ukraine 01010, m. Kyiv, str .. Suvorov 1, k. 424.

АВТОР:

Бабич Людмила Николаевна, кандидат экономических наук, доцент, Национальный транспортный университет, доцент кафедры «Финансы, учет и аудит», e-mail: fin2006@ukr.net, тел .. +380972727535, Украина 01010, г.. Киев, ул. Суворова 1, к. 424

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Терещенко О.О. доктор економічних наук, професор, завідувач кафедрою корпоративних фінансів і контролінгу ДВНЗ «Київський національний університет ім. Вадима Гетьмана», м. Київ, Україна.

Гречан А.П., доктор економічних наук, професор, Національний транспортний університет, професор кафедри «Економіки», м. Київ, Україна

REVIEWER:

Tereshchenko O.O., ekonomichnih Doctor of Sciences, Professor, Dept. of corporative zaviduvach finansiv i kontrolingu DVNZ "Kievskiy natsijnalny University im. Vadyma Hetman" m. Kyiv, Ukraine.

Grechan A.P., Doctor of Economics, professor, National Transport University, Professor of "Economics", m. Kyiv, Ukraine